MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tad-9 ta' Marzu, 2005

Citazzjoni Numru. 42/2004

A

vs

B

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 17 ta' Frar 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-kontendenti ghaddew ghac-cerimonja taz-zwieg fil-15 t'Ottubru 2000 kif jirrizulta mill-anness certifikat Dok "A";

Illi dan iz-zwieg huwa null u bla effett *stante* li l-partijiet ma kellhomx diskrezzjoni mehtiega ghall-hajja matrimonjali jew ghad-drittijiet u obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, kif ukoll ghaliex kien hemm anomalija psikologika serja li

taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li twettaq l-obbligi essenzjali taz-zwieg;

Illi l-kunsens ta’ l-attur inkiseb b’qerq dwar xi kwalita’ tal-konvenuta li tista’ mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga kif ukoll ghaliex il-konvenuta ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg kif ukoll minhabba raguni temporanja setghat intelletwali jew ta’ rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg.

Illi l-istess attur talab lil din il-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddikjara null u bla effett iz-zwieg celebrat bejn il-kontendenti fil-15 t’Ottubru 2000 u dan *ai termini* ta’ l-**artikolu 19 tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta ngunta in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 u 5 tal-process;

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fit-13 t’April 2004 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ tletin (30) gurnata lill-attur sabiex jipprezenta x-xhieda kollha tieghu producibbli bil-procedura ta’ l-affidavits bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensur taghha, li jkollha wkoll l-istess terminu sabiex hija wkoll tipprezenta l-affidavits taghha.

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenuta tal-5 ta’ Mejju 2004 a fol. 12 tal-process fejn gie eccepit:-

1. Illi hija taqbel mat-talbiet attrici kif kontenuti fic-citazzjoni u kwindi taqbel illi z-zwieg li gie ccelebrat bejnha u bejn l-attur huwa null u bla effett fil-ligi.

2. Illi *inoltre* l-kunsens tal-partijiet huwa null ukoll peress illi kien hemm simulazzjoni totali tal-kunsens matrimonjali.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenuta a fol. 12 u 13 tal-process.

Rat il-verbal tas-seduta tat-12 ta' Mejju 2004 fejn il-Qorti estendiet it-terminu tad-digriet ta' l-affidavit tal-partijiet b'ghoxrin gurnata ohra.

Rat in-nota tal-konvenuta datata 11 ta' Gunju 2004 li permezz taghha esebiet l-affidavit taghha stess.

Rat il-verbal tal-21 t'Ottubru 2004.

Rat ir-rikors konguntiv tal-partijiet tad-9 ta' Novembru 2004 fejn talbu li l-kawza tigi rikjamata ghas-sentenza, liema talba giet michuda b'digriet tal-15 ta' Novembru 2004, moghti minn din il-Qorti kif diversament presjeduta mill-Onorevoli Imhallef Geoffrey Valenzia.

Rat il-verbal tal-1 ta' Marzu 2005 fejn dehret biss Dr. Edwina Grima ghall-konvenuta, u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-27 t'April 2005.

Rat ir-rikors tal-partijiet datat 2 ta' Marzu 2004 fejn l-istess partijiet talbu li l-kawza tigi rikjamata sabiex tinghata s-sentenza f'data aktar vicina.

Rat id-digriet tal-Qorti tat-3 ta' Marzu 2005 fejn irrikjamat il-kawza sabiex is-sentenza tinghata fid-9 ta' Marzu 2005.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-azzjoni attrici hija bbazata fuq l-**artikolu 19 (1) (c) (d) u (h) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** u cjoe` l-**Att dwar iz-Zwieg**, mentri l-konvenuta tirreferi ghall-**artikolu 19 (1) (f) ta' l-istess Kap.**

Illi l-attur *inter alia* jissottometti illi z-zwieg bejnu u bejn il-konvenuta ghandu jigi dikjarat null *inter alia* a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (c) tal-Kap 255** li jghid:-

19 (1) *"B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, zwieg ikun null:*

(c) *jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb b'qerq dwar xi kwalita` tal-parti l-ohra li tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga."*

Illi element importanti ta' dan is-sub-artikolu hu li l-qerq irid ikun serju bizzejjed li jfixkel serjament il-hajja mizzewga, u huwa mmaterjali jekk tali qerq jorigina min-naha l-ohra jew minn terzi persuni, ghaliex li huwa mportanti u determinanti huwa li l-qerq ikun sar sabiex jahbi xi kondizzjoni, fatt, jew element serju fuq il-persuna jew il-hajja ta' wiehed mill-konjugi li jkun tali li jista' jaghti lok ghal disgwid serju ghal *consortium vitae* tant necessarju ghall-hajja mizzewga.

Illi fil-fatt ***George V. Lobo*** f'**"The New Marriage Law"** jghid li *"As T. J. Green puts it: "The basic issue is not so much the fraud but rather the presence of a factor significantly disturbing the 'consortuim vitae' … if one judges from a contractualist perspective, fraud is juridically significanty since the law seeks to protect one party from the machinations of the other distorting the agreement. However, from a personalist standpoint, the real issue is the disturbance of the 'consortuim vitae' and the source of the error is juridically irrelevant."*

Illi wkoll il-legislatur Malti llimita l-qerq fuq *"xi kwalita tal-parti l-ohra li tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga."* Din il-kawzali giet ikkonsidrata minn din il-Qorti diversament presjeduta fil-kaz **"John Borg vs Paula *sive* Polly Borg"** (P.A. (VDG) 22 ta' Mejju 1995 - Cit. Nru. 591/94VDG) fejn gie osservat li:-

*"kieku dak il-**paragrafu 19 (1) (c)** gie formulat b'mod differenti, wiehed ikun jista' jghid li japplika ghaz-zwieg*

*civili l-**art. 981 tal-Kodici Civili** li evidentement hu aktar wiesgha fil-portata tieghu. Il-legislatur Malti, izda, ghazel li jillimita l-qerq, bhala kawza ta' nullita` ta' zwieg, ghall-qerq dwar dawk il-kwalitajiet, oggettivament gravi, li jincidu fuq l-essenza, il propjetajiet u l-ghanijiet taz-zwieg."*

*"The object of deceit must be a quality of the other contracting party which, in itself, will have to cause serious disturbance in the partnership of conjugal life; with this formula, the legislator intends that the quality **must be** objectively grave and establishes the partnership of conjugal life as an objective point of reference for the gravity of the quality so that the qualities are related to the essence, properties and ends of marriage. Therefore, those subjective qualities which cannot be objectively reconciled with conjugal partnership are irrelevant and, in this sense, they are merely arbitrary or trivial."* (***Viladrich*** **P.J. Matrimonial Consent. Code of Canon Law Annot. -** Caparros, E. et al. ed) 1993, Wilson and Lafleur, Montreal).

Illi l-Qrati taghna, inkluz fis-sentenza **"Carmelo Mifsud vs Anna Mifsud nee' Ignacakova"** (P.A. (RCP) 13 ta' Novembru 2002), dejjem sostnew li z-zwieg ikun null skond dan is-sub-artikolu jekk wahda mill-partijiet taghti l-kunsens taghha ghax tkun giet imqarqa jew mill-parti l-ohra jew minn xi haddiehor dwar xi kwalita tal-parti l-ohra (**"Fattah xebba Perry vs Dr.A. Mifsud et"** (P.A. 22 ta Novembru 1982). Skond il-gurisprudenza fuq citata, element importanti ta' dan is-sub-artikolu hu li l-qerq irid ikun serju bizzejjed li fixkel serjament il-hajja mizzewga.

Illi l-attur isostni wkoll li l-kunsens tal-partijiet kien null a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d)** li jghid illi:-

*"**(d)** jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg."*

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenza **“Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg”** (Cit Nru 1564/97/RCP – deciza fil-21 ta’ Ottubru 1999) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi fis-sentenza **“Kevin Spiteri vs Avukat Dr. Renzo Porsella-Flores et noe”** (Cit Nru 2443/97/RCP – deciza 18 ta’ Jannar 2000) il-Qorti ghamlet referenza ghall-espozizzjoni ta’ ***Viladrich***:-

“Thus, there is grave lack [of discretion of judgement] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgement refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring” (***Viladrich, P.J.,*** **Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated** (Montreal, 1993), p. 686).

Illi kwantu ghall-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap. 255**, dawn l-obbligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma *“the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and*

irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics” (***Viladrich, P.J.,*** op.cit., p. 687).

Illi fl-ahhar l-attur jirreferi ghall-**artikolu 19 (1) (h) tal-Kap 255** li jipprovdi li:-

(h) *“jekk xi wahda mill-partijiet, ghalkemm ma tkunx interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta’ rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg.”*

Illi dan l-artikolu jitkellem dwar persuna, li ghalkemm mhux interdetta jew marida, ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intelletwali jew ta’ rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghaz-zwieg. Ghalhekk, apparti nterdizzjoni jew mard mentali, dan l-artikolu jinkludi wkoll stat mentali temporanju li jaghmilha mpossibbli ghal persuna li jaghti kunsens validu. Ezempji ta’ dan hu jekk persuna tkun taht l-effett tax-xorb, tad-droga, jew ta’ dipressjoni. F’dan il-kuntest issir riferenza ghas-sentenza **“Michelle Desira vs Nazzareno Desira”** (P.A. (RCP) deciza fis-27 ta’ Mejju 2004) ghall-espozizzjoni ulterjuri ta’ l-istess principji li jirregolaw l-imsemmi sub-artikolu.

Illi intant ***John R. Keating***, fil-ktieb tieghu **“The Bearing of Mental Impairment on the Validity of Marriage. An Analysis of Rotal Jurisprudence”** f’pagna 104 jaghti dan l-ezempju:-

“Let us take the case of the man who has determined to marry a certain girl but to carry him through the ordeal, gets drunk and expresses consent in such a state. The marriage, if it is null, is null not because of insufficient internal will, but because the act of manifestation was not a human act, a juridical act, an act capable of juridically signifying a virtually persevering internal will.”

Illi l-konvenuta min-naha taghha issemmi wkoll li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat peress li l-partijiet

issimulaw totalment il-kunsens taghhom taz-zwieg. Fil-fatt l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *('colorem habens, substantiam vero nullam')* kif ukoll dak parzjali *('colorem habens, substantiam vero alteram')* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, il-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. deciza fit-30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ppruvat il-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine*"** (P.A. deciza fit-22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l--ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. deciza fit-30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. deciza fil-14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu."

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et",** (K. Deciza fl-1 ta' Ottubru 1884 - Vol. X p. 912):-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero."

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) deciza fit-28 ta' Mejju 2002) inghad

li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali."*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel ma' l-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) deciza fil-5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi tal-annullament taz-zwieg."*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) deciza fl-14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) deciza fit-30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) deciza fid-9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*'consortium vitae'* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta` tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (tal-14 ta' Lulju 1994):-

“Jekk din il-‘consortium vitae’ hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-‘consortium vitae’ tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta’ tal-familja.”

Illi fil-fatt l-element ta’ l-indossolubilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta’ u formazzjoni tal-familja. Il-ligi Maltija tippresupponi *‘iuris tantum’* dan l-element ta’ ndossolubbilta’ fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, **J. *Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *“indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power.”*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*,** fil-kummentarju tieghu (**“Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions**. **A Historical Synopsis and Commentary”.** pg.151) jghid li *“it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubbilta’) *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract.”*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **“Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard”** (P.A. (RCP) deciza fil-15 ta’ Marzu 2000) u cjoe’:-

“Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero’ fl-atti tieghu qabel

u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali."

(ii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta illi l-partijiet apparentament izzewgu fil-15 ta' Ottubru 2000. Jidher li huma kienu ilhom jafu lil xulxin minn Mejju 1995 u sahansitra fis-sena 1997 huma tgharsu. Jidher li l-koppja baqghet miexja b'mod naturali ghaz-zwieg, ghalkemm aktar ma ghadda z-zmien anqas bdew jiltaqghu minhabba l-hinijiet tax-xoghol taghhom, fejn l-attur kien jahdem fil-hinijiet ta' fil-ghaxija. Dan wassal biex ma kien hemm kuntatt ta' xejn. Lanqas ghall-*honeymoon* il-koppja ma rnexxielhom jirrangaw, u l-konvenuta tghid li fil-fatt kulma marru kien tliet ijiem Ghawdex. Rigward l-attur hija tghid li *"ried imur lura kemm jista' jkun malajr ghax-xoghol."* Jirrizulta li dan in-nuqqas ta' komunikazzjoni ta' bejn il-koppja kompla jiggrava, u minkejja li mizzewgin il-partijiet ma tantx kienu jiltaqghu. F'dan l-istat il-kovenuta tghid li hija ma riditx tfal. Fil-fatt f'Gunju 2001 il-partijiet kienu gja' tkellmu fuq separazzjoni, liema separazzjoni sehhet aktar tard f'Dicembru 2001.

Illi jidher car li f'dak iz-zmien iz-zewg partijiet kellhom it-tnejn nuqqas serju ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga' fejn lanqas biss ma jidher li almenu kkomunikaw flimkien sabiex anke fi ftit kliem jistqarru ma' xulxin xi tfisser ghalihom il-hajja mizzewga. Jidher li peress li kienu ilhom ftit johorgu flimkien iz-zwieg kien pass naturali, ghalkemm effettivament ftit jew xejn il-koppja kienet tiltaqa' sforz kemm it-tnejn kienu mehdijin fuq xoghlhom. Pjuttost din il-Qorti nghatat x'tifhem li huma aktar kien mohhhom biex jevitaw li jiltaqghu ma' xulxin. Fil-fatt il-konvenuta tghid li lanqas *honeymoon* ma riedet ghaliex riedet tmur lura x-xoghol malajr kemm jista' jkun. Min-naha l-ohra l-attur ukoll aktar donnu kien koncentrat fuq il-hbieb u x-xoghol tieghu, u certament li ftit jew xejn kien ifittex l-attenzjoni

tal-konvenuta. Ma hemm l-ebda dubju li f'dan l-isfond kull parti kellha nieqes minna kull nozzjoni ta' mpenn lejn il-hajja mizzewga u certament li l-kuncett ta' *consortium vitae* kien ghal kollox nieqes fihom it-tnejn.

Illi apparti dan jidher ukoll Ii minkejja li l-konvenuta fizikament attendiet ic-cerimonja tat-tieg, fir-realta' eskludiet li jkollha tfal minn ma' l-attur, ghaliex fehmet li f'atmosfera ta' nuqqas ta' nteress f'xulxin ma kienx sew li l-huma jgibu l-ulied fid-dinja. Dwar dan jidher li kienet deciza, u din ir-rizoluzjoni kibret sew waqt dik li kienet il-hajja mizzewga. Din il-Qorti thoss li bil-mod kif xehdet il-konvenuta, hija ssimulat il-kunsens taghha ghaz-zwieg peress li eskludiet *a priori* dan l-element essenzjali taz-zwieg.

Illi ghalhekk a bazi tal-premess it-talba attrici ghandha tigi milqugha *stante* li l-kunsens ta' l-attur kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255,** mentri dak tal-konvenuta kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (e) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenuta biss in kwantu l-istess huma b'xi mod inkompatibbli ma' dak premess, **tilqa' t-talba attrici biss fis-sens hawn premess,** b'dan illi:-

1. Tiddikjara null u bla effett iz-zwieg celebrat bejn il-kontendenti fil-15 t'Ottubru 2000 u dan *stante* li l-kunsens ta' l-attur kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255,** mentri dak tal-konvenuta kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (e) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------